

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ	25
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	27
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	33

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

1. ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΗΝ UNESCO: ΣΥΝΤΟΜΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΑΥΤΗΣ	41
1. Γένεση	41
2. Διοίκηση	41
3. Σκοποί	41
4. Λειτουργίες – Δραστηριότητες	42
4.1. Παιδεία/Εκπαίδευση	42
4.2. Επιστήμη και Τεχνολογία – Φυσικές Επιστήμες	44
4.3. Κοινωνικές και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	45
4.4. Πολιτισμός	46
4.5. Επικοινωνία, Πληροφόρηση και Πληροφορική	47
5. Η αποστολή της UNESCO και το μέλλον αυτής	48
2. ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ UNESCO	50
1. Γενική Διεύθυνση	50
2. Ο Τομέας της Παιδείας	50
3. Ο Τομέας των Φυσικών και Θετικών Επιστημών	51
4. Ο Τομέας των Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών	51
5. Ο Τομέας του Πολιτισμού	52
6. Ο Τομέας της Επικοινωνίας και της Πληροφόρησης	52
7. Ο Τομέας των Εξωτερικών Σχέσεων και της Συνεργασίας	52
8. Ο Τομέας της Διοίκησης	53
3. Η UNESCO ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΗΣ: Ο ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ UNESCO	54
1. Οι Εθνικές Επιτροπές της UNESCO	55
2. Η συνεργασία της UNESCO με Διεθνείς Οργανισμούς – Διακυβερνητικούς Οργανισμούς – Νέους Εταίρους και Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς	58
2.1. Η συνεργασία της UNESCO με τους Διεθνείς και Διακυβερνητικούς Οργανισμούς	58

2.2. Συνεργασία της UNESCO με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις	59
4. ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΙΣ ΤΗΣ UNESCO ΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ – ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΝ ΤΗΣ UNESCO 2000–2007	85
1. 31 ^η Γενική Διάσκεψη της UNESCO, Παρίσι, 15 Σεπτεμβρίου – 3 Οκτωβρίου 2001	85
1.1. Το οργανόγραμμα κάθε Προγράμματος Δράσεων της UNESCO	87
1.2. Τομείς – Τίτλοι της UNESCO	88
1.3. Περιεχόμενα, Στρατηγικές – Πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην 31 ^η Γενική Διάσκεψη	89
1.4. Οι οχτώ τομείς δράσης της Δεκαετίας του Πολιτισμού της μη-Βίας και της Ειρήνης	92
2. 32 ^η Γενική Διάσκεψη της UNESCO, Παρίσι 29 Σεπτεμβρίου – 17 Οκτωβρίου 2003	92
2.1. Μερικές από τις μεγάλες προκλήσεις για την UNESCO κατά το 2004–2005	93
2.2. Η ελάττωση της φτώχειας περνά μέσα από την Εκπαίδευση.	94
2.3. Περιεχόμενα, Στρατηγικές-Πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην 32 ^η Γενική Διάσκεψη	96
3. 33 ^η Γενική Διάσκεψη της UNESCO, Παρίσι 3–21 Οκτωβρίου 2005	99
3.1. Στρατηγική της UNESCO 2006-2007	102
3.2. Περιεχόμενα, Στρατηγικές – Πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην 33 ^η Γενική Διάσκεψη	106
4. 34 ^η Γενική Διάσκεψη της UNESCO	108
4.1. Συνθετική παράσταση των κυριοτέρων προτεραιοτήτων και των στρατηγικών στόχων του μεσοπρόθεσμου προγράμματος της UNESCO 2008–2013	115
5. ΔΙΕΘΝΕΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (Institut International de Planification de l'Éducation de l'UNESCO – IIPPE)	118
1. Σύντομη παρουσίαση των δραστηριοτήτων του ΙΙΡΕ	119
2. Δημιουργώντας νέες γνώσεις	120
2.1 Το πρόγραμμα της έρευνας: οι συνεργατικές μέθοδοι για πρακτικές λύσεις	120
2.2. Μια ποιοτική παιδεία για όλους	120
2.3. Πρόσβαση για όλους τους μαθητές	121
3. Οι επιπτώσεις των ασθενειών και των καταστροφών	121
3.1. Προγράμματα-κλειδιά	122
3.2. Ο σχεδιασμός και η καθοδήγηση της ποιότητας της παιδείας	123
3.3. Ειδικά Προγράμματα-κλειδιά	125
4. Χρηματοδότηση και διαχείριση της Παιδείας	125
4.1. Προγράμματα – Κλειδιά	127
5. Η Ανώτατη Εκπαίδευση	127

6. Μια γέφυρα ανάμεσα σε θεωρητικούς και πρακτικούς	130
7. Η παροχή μιας πιο διευρυμένης πληροφόρησης	131
7.1. Ειδικά Προγράμματα – Κλειδιά	132
8. Δραστηριότητες του Διεθνούς Ινστιτούτου Προγραμματισμού της Παιδείας της UNESCO 2006–2007	133
9. Η Συμβολή του ΙΠΕ στην αναδιάρθρωση του Τομέα της Παιδείας της UNESCO	135
10. Συμπεράσματα	135
6. ΔΙΕΘΝΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΗΣ UNESCO (Bureau International d'éducation de l'UNESCO – BIE)	137
1. Γενικά	137
1.1. Το Διεθνές Γραφείο Παιδείας της UNESCO: Ιστορική αναδρομή	138
1.2. Το Διεθνές Γραφείο Παιδείας στο πλαίσιο της UNESCO	139
1.3. Η Διεθνής Διάσκεψη για την Παιδεία του BIE (Conférence Internationale de l'Éducation – CIE)	140
1.4. Η 44 ^η Παγκόσμια Σύνοδος της UNESCO–BIE και η Διακήρυξη αυτής ..	140
1.5. Το κείμενο της Διακήρυξης, ...	143
2. Πολιτική του Διεθνούς Γραφείου Παιδείας της UNESCO (BIE) στον 21 ^ο αιώνα	155
3. Οι δράσεις του Διεθνούς Γραφείου Παιδείας της UNESCO (BIE) στο πλαίσιο της Στρατηγικής της UNESCO	162
7. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ (Institut de l'UNESCO pour l'application des Technologies de l'Information à l'Éducation – ΙΤΙΕ)	165
1. Γενικά	165
2. Έρευνες και μελέτες του ΙΤΙΕ	166
3. Προγράμματα του ΙΤΙΕ	166
8. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ (Institut de l'UNESCO pour l'Éducation et l'apprentissage tout au long de la vie – IUAV)	171
1. Ιστορική Αναδρομή	171
2. Το Ινστιτούτο της UNESCO για τη Διά Βίου Μάθηση (IUAV) στον 21 ^ο αιώνα: προτεραιότητες και μεσοπρόθεσμες στρατηγικές έως το 2013	173
2.1. Πρόσφατες εξελίξεις και προτεραιότητες του IUAV.	173
2.2. Από την CONFINTEA V στην CONFINTEA VI	174
2.3. Μεσοπρόθεσμες στρατηγικές του IUAV	175
3. Αναμενόμενα αποτελέσματα	176
9. Η UNESCO ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ	177
1. Προκλήσεις, προβληματισμοί, ρόλοι και αρμοδιότητες σε παγκόσμιο, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο	177

2. Η UNESCO και οι προτεραιότητές της	178
2.1. Η δια βίου Εκπαίδευση για Όλους και η Παιδεία «να μάθουμε να ζούμε μαζί με τους άλλους»	179
2.2. Η διατήρηση και η ανάδειξη του πολιτισμικού πλουραλισμού	180
2.3. Η ηθική των Επιστημών και των Τεχνολογιών	182
3. Τα προβλήματα αναφορικά με το περιβάλλον	185
3.1. Βελτίωση της ανθρώπινης ασφάλειας μέσω μιας καλύτερης διαχείρισης του περιβάλλοντος και των κοινωνικών αλλαγών	185
4. Η Παγκόσμια Κοινωνία της Πληροφόρησης	190

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

1. Η ΠΑΙΔΕΙΑ: ΜΙΑ ΙΕΡΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ UNESCO	195
1. Αναδρομή στη δεκαετία 1990–2000	195
1.1. Αλφαριθμητισμός – Εκπαίδευση για όλους	195
1.2. Η Διεθνής Επιτροπή της UNESCO για την Παιδεία στον 21 ^ο αιώνα υπό την προεδρία του Jacques Delors	198
1.3. Η Πέμπτη Διεθνής Διάσκεψη της UNESCO για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (CONFINTEA) – Αμβούργο – (Γερμανία) – 14–18 Ιουλίου 1997	207
1.4. Η Εταιρική Στρατηγική της UNESCO και η Ανωτάτη Εκπαίδευση	223
2. Η Παγκόσμια Διακήρυξη της UNESCO για την Ανωτάτη Εκπαίδευση στον XXI αιώνα	226
2.1. Εισαγωγικά	226
2.2. Η Παγκόσμια Διακήρυξη της UNESCO για την Ανωτάτη Εκπαίδευση στον XXI αιώνα	228
2.3. Συμπεράσματα	241
3. Το πρόγραμμα UNITWIN/CHAIRES UNESCO της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	242
3.1. Υπόδειγμα σχεδίου για τη δημιουργία μιας Έδρας UNESCO	246
4. Μια άλλη πτυχή της δράσης της UNESCO για την Παιδεία: Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση	262
5. Ο αναντικατάστατος ρόλος των εκπαιδευτικών	265
2. ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΗΣ UNESCO ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	267
1. Γενικά	267
1.1. Σκοπός των κατευθυντήριων οδηγιών	268
1.2. Περιεχόμενο και περιβάλλον ανάπτυξης της διασυνοριακής Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης	268
2. Περιεχόμενο των κατευθυντήριων Οδηγιών	270
2.1. Κατευθυντήριες Οδηγίες για τους εμπλεκόμενους στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	271

2.2. Κατευθυντήριες Οδηγίες για τις Κυβερνήσεις	271
3. Συμπεράσματα	272
3. Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ	274
1. Γενικά	274
2. Δράσεις της UNESCO και του Παγκόσμιου Γραφείου Παιδείας αυτής για την προώθηση της ποιότητας στην παιδεία	275
2.1. Η 47η Σύνοδος της Διεθνούς Διάσκεψης για την Παιδεία της UNESCO	275
2.2. Στόχοι της 47 ^{ης} Συνόδου της Διεθνούς Διάσκεψης για την Παιδεία	276
2.3. Μετά από την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	277
3. 47 ^η Σύνοδος της Διεθνούς Διάσκεψης της UNESCO για την Παιδεία και οι προτεινόμενες προτεραιότητες δράσης για τη βελτίωση της ποιότητας στην παιδεία όλων των νέων	278
4. Η νεολαία εμπρός στις προκλήσεις για μια παγκοσμιοποίηση με ανθρώπινο πρόσωπο	283
4.1. Παγκοσμιοποίηση: Χαρακτηριστικά, γνωρίσματα, εκπαιδευτικές προκλήσεις και νεολαία	284
4. UNESCO ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑ- ΚΟΥΦΙΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΦΤΩΧΕΙΑ	308
1. Σχέσεις προγράμματος σπουδών και ανακούφισης από τη φτώχεια: Θέμα ανεπαρκώς μελετημένο έως σήμερα	308
2. Συγκεκριμενοποίηση των σχέσεων μεταξύ προγραμμάτων σπουδών και καταπολέμηση της φτώχειας	309
3. Χρήσιμα αποτελέσματα	310
4. Γενικό Συμπέρασμα	312
5. UNESCO, ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΑΦΡΙΚΗ	314
1. Γενικά	314
2. ΑΙΘΙΟΠΙΑ: Η δράση υπέρ των γυναικών ως δράση για την ανάπτυξη.	316
2.1. Περιβάλλον και πολιτικό πλαίσιο	316
2.2. Συνταγματικό πλαίσιο	317
2.3. Συγκεκριμένες εφαρμογές της πολιτικής αυτής	318
2.4. Επίσημη εκπαίδευση	318
2.5. Αλφαριθμητισμός και ανεπίσημη εκπαίδευση	319
2.6. Χαρτογράφηση των προτεραιοτήτων: Υλοποιήσεις και προκλήσεις των υπηρεσιών, των εμπλεκόμενων ιδρυμάτων και οργανισμών στην ενσωμάτωση των ζητημάτων του φύλου στις δραστηριότητες ανάπτυξης στην Αιθιοπία	320
3. ΣΟΥΔΑΝ: Μια φαινομενική ισορροπία ανάμεσα στα φύλα	324
3.1. Περιβάλλον και πολιτικό πλαίσιο	324
3.2. Σχέση γυναικών/κοριτσιών με την Εκπαίδευση	324
4. ΜΟΖΑΜΒΙΚΗ: Ένταξη και συμμετοχή	325
4.1. Περιβάλλον και πολιτικό πλαίσιο	325

4.2. Οι υπάρχουσες πολιτικές που αφορούν τις γυναίκες και την εκπαίδευση	326
5. ΜΠΟΥΡΚΙΝΑ ΦΑΣΟ: Εκπαίδευση-Υπευθυνότητα-Αυτονομία	329
5.1. Περιβάλλον και πολιτικό πλαίσιο	329
5.2. ΜΚΟ εν δράση: Τα κυριότερα χαρακτηριστικά των ΜΚΟ της Μπουρκίνα Φάσο υπέρ της εκπαίδευσης των γυναικών	329
5.3. Η συμμετοχή των ΜΚΟ στην επίσημη εκπαίδευση των κοριτσιών	331
6. Η Αφρική ως βασική προτεραιότητα της UNESCO	331
6.1. Η ισότητα των φύλων στην Αφρική	331
6.2. Συμβολή στην ανάπτυξη και περιφερειακή ενσωμάτωση μέσω της εκπαίδευσης, των επιστημών, του πολιτισμού και της επικοινωνίας	332
6. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ UNESCO ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟΝ 21 ^ο ΑΙΩΝΑ	334
1. Η UNESCO και ο θεσμός του Παγκόσμιου Κοινωνικού Forum	334
1.1. Η UNESCO και το Παγκόσμιο Κοινωνικό Forum 2001 – Porto Alegre, Βραζιλία	335
1.2. Η UNESCO και το Παγκόσμιο Κοινωνικό FORUM 2002 – 31 Ιανουαρίου–5 Φεβρουαρίου 2002, Πόρτο Αλέγκρο, Βραζιλία	337
1.3. Η UNESCO και το Παγκόσμιο Κοινωνικό Forum 2003 - Ιανουάριος 2003, Πόρτο Αλέγκρο, Βραζιλία	338
1.4. Η UNESCO και το Παγκόσμιο Κοινωνικό Forum 2005 – 26–31 Ιανουαρίου 2005, Πόρτο Αλέγκρο, Βραζιλία	340
1.5. Τα τρία Πολυκεντρικά Forums (Polycentric Forums): Αφρικής, Ασίας, Λατινικής Αμερικής, 2006	341
1.6. Η UNESCO και το Παγκόσμιο Κοινωνικό Forum 2007 – 20–25 Ιανουαρίου 2007, Ναϊρόμπι-Κένυα	342
7. ΕΝΑΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΣ ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ UNESCO: ΤΟ FORUM ΤΩΝ ΝΕΩΝ	343
1. Γενικά	343
2. Το FORUM των Νέων της UNESCO του 2005 – 33 ^η Γενική Διάσκεψη της UNESCO	345
3. Το 5 ^ο Forum των Νέων της UNESCO – Παρίσι – 12–13 Οκτωβρίου 2007	349
34 ^η Γενική Διάσκεψη της UNESCO	349
3.1. Ενότητα : Παιδεία και Οικονομική Ανάπτυξη	349
3.2. Ενότητα: Η Επιστήμη και η Τεχνολογία στην υπηρεσία της Διαρκούς Ανάπτυξης	350
8. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ: Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ FORUM ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ	352
1. 1 ^ο Παγκόσμιο Forum των Πολιτισμών – Βαρκελώνη, 9 Μαΐου – 26 Σεπτεμβρίου 2004	352
1.1. Αρχές και αξίες του Παγκόσμιου Forum των Πολιτισμών	353
1.2. Ο Κώδικας της διεξαγωγής των δραστηριοτήτων του Forum	354
1.3. Τα τρία Μεγάλα Θέματα του Παγκόσμιου Forum των Πολιτισμών της Βαρκελώνης	355

1.4. Ορισμοί των τριών «Μεγάλων Θεμάτων»	355
2. 2 ^ο Παγκόσμιο Forum των Πολιτισμών – Monterey, Μεξικό, 20 Σεπτεμβρίου-20 Δεκεμβρίου 2007	356
2.1. Οι κυριότεροι στόχοι	357
2.2. Τα βασικά θέματα	357
2.3. Οι θεματικές ενότητες	357
9. UNESCO: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑΣ: ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΕΝΟΣ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ	358
1. Γενικά	358
2. Το Λυκόφως των αξιών και των πολιτισμών	359
3. Η παγκοσμιοποίηση και η «αγορά των αξιών»	361
4. Η διασφάλιση της ύπαρξης κάθε πολιτισμού	362
10. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗ ΔΙΑΡΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ	364
1. Γενικά	364
2. Η Σύνοδος Κορυφής του Γιοχάνεσμπουργκ – (Νότια Αφρική) – 2-4 Σεπτεμβρίου 2002	365
2.1. Το Συνέδριο των Δικαστικών Αρχών υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών – UNESCO και η συμβολή αυτών στην επίτευξη των στόχων της Διαρκούς Ανάπτυξης	369

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

1. Η ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΩΣ ΠΟΛΙΤΕΣ	375
1. Έρευνα της UNESCO για τη «συνύπαρξη των πολιτών – coexistence citoyenne»	375
1.1. Γενική παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας	376
2. Ανεκτικότητα ενός πλουραλισμού των «μοντέλων»	378
2.1. Μερικά συμπεράσματα	379
2.2. Παρουσίαση της πρωταρχικής σύλληψης της έρευνας για τη συνύπαρξη	380
2.3. Η συνύπαρξη ως εναρμόνιση: Επτά κατευθύνσεις συνύπαρξης	382
2. ΕΝΙΑΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ	384
1. Εισαγωγικά	384
1.1. Στρατηγικές και δράσεις της UNESCO στο παρελθόν	386
1.2. Οι βασικές γραμμές της νέας στρατηγικής που υιοθέτησε η UNESCO ..	387
2. Οι τομείς προτεραιότητας και τα επιλεγμένα θέματα	389
2.1. Η ανάπτυξη νέων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων, εκπόνηση παιδαγωγικών υλικών και ο προσδιορισμός των στατιστικών δεικτών για τον ρατσισμό, τις διακρίσεις, την ξενοφοβία και την μη ανεκτικότητα ..	391

2.2. Κινητοποίηση όσων επηρεάζουν την κοινή γνώμη και των πολιτικών που έχουν την ευθύνη λήψης αποφάσεων ενάντια στον ρατσισμό και τις διακρίσεις	392
2.3. Ο αγώνας κατά της ρατσιστικής προπαγάνδας των μέσων μαζικής ενημέρωσης και του διαδικτύου	392
3. Εφαρμογή της ενιαίας στρατηγικής της UNESCO κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων	393
3. ΕΝΑ ΠΡΩΤΟΠΟΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ UNESCO: «Η UNESCO ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΕΙΣ – ΕΝΑ ΕΛΠΙΔΟΦΟΡΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΑΙΡΙΚΟΤΗΤΑΣ»	396
1. Γενικά	396
1.1. Αστικοί Πληθυσμοί: Πολυπολιτισμικές κοινωνίες και σύνθετες αλληλεπιδράσεις	397
1.2. «Μεγαλώνοντας στην Πόλη»	397
1.3. Πόλεις ενωμένες κατά του ρατσισμού	398
1.4. Μικρές ιστορικές παράκτιες πόλεις	398
2. Πόλεις, Πολιτισμός και Διαπολιτισμός	398
2.1. Διατήρηση της κληρονομιάς με την ποικιλομορφία της	399
2.2. «Πόλεις για την Ειρήνη» και «Πολιτισμός της Γειτονιάς»	399
2.3. Βιομηχανίες που συμβάλλουν στη δημιουργία	399
2.4. Καταπολέμηση της φτώχειας μέσω της πολιτισμικής κληρονομιάς	400
2.5. Πρωτεύουσα του Βιβλίου	400
3. Πόλεις και Περιβάλλον	400
3.1. Το νερό στις πόλεις	400
3.2. Η διαχείριση των καταστροφών	401
3.3. Αστική οικολογία	401
4. Η Πόλη που εκπαιδεύει: Παιδεία, Ανάπτυξη και Ιθαγένεια. Η Κοινωνία των Πολιτών	401
4.1. Η δημιουργία υπεύθυνων πολιτών	402
4.2. Διερεύνηση στον τομέα της παιδείας	402
4.3. Η καταπολέμηση του αποκλεισμού	402
4.4. Η συμμετοχή σε κάθε στάδιο της ζωής	402
4.5. Η αναάλυση εκ νέου της Τοπικής Δημοκρατίας	403
5. Επικοινωνία, ένα εργαλείο για την τοπική ανάπτυξη	403
5.1. Διακυβέρνηση εξ αποστάσεως	403
4. ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ: «ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΠΟΛΕΩΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΡΑΤΣΙΣΜΟ»	404
1. Γενικά	404
1.1. Διασαφήνιση εννοιών	405
1.2. Τα 10 σημεία του Προγράμματος Δράσης της UNESCO για τον αγώνα ενάντια στον ρατσισμό μέσα στις πόλεις	406

1.3. Διακήρυξη για τον Ευρωπαϊκό Συνασπισμό των πόλεων ενάντια στον ρατσισμό	408
5. ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΜΝΗΜΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ	410
1. Πολιτισμός και παγκοσμιοποίηση	410
2. Πολιτισμός και ανάπτυξη	411
3. Πολιτισμός, γλώσσες και πολυγλωσσία	413
4. UNESCO και Πολιτισμική Ποικιλομορφία	415
4.1. Γενικά	415
4.2. Η Οικουμενική Διακήρυξη της UNESCO για την Πολιτισμική Ποικιλομορφία – 2 Νοεμβρίου 2001	416
4.3. Το Πλαίσιο Δράσης της Διακήρυξης	420
4.4. Η ανάπτυξη της ποικιλομορφίας ως στοιχείο πολιτικής	422
4.5. Η Σύμβαση για την προστασία και την προώθηση της ποικιλομορφίας των πολιτισμικών εκφράσεων	426
4.6. Διακυβερνητική Διάσκεψη της UNESCO για το προσχέδιο της Σύμβασης για την προστασία και την προώθηση της ποικιλομορφίας των πολιτισμικών περιεχομένων και των καλλιτεχνικών εκφράσεων, 25 Μαΐου-3 Ιουνίου 2005	426
4.7. Η απόφαση του Εκτελεστικού Συμβουλίου της 171ης Συνόδου – Τρίτη Σύνοδος της Διάσκεψης	427
5. Η Σύμβαση για την προστασία και την προώθηση της ποικιλομορφίας των πολιτισμικών εκφράσεων	434
6. Στρατηγικές και πρωταρχικοί στόχοι της UNESCO, 2008–2013, στον τομέα του Πολιτισμού	449
6. Η UNESCO ΚΑΙ Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ, ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΑΩΝ	451
1. Γενικά	451
1.1. Ορισμός και περιεχόμενο του «Διαλόγου μεταξύ των Πολιτισμών»	452
2. Οι δραστηριότητες της UNESCO υπέρ του «Διαλόγου μεταξύ των Πολιτισμών, των Πολιτισμικών Μορφωμάτων και των Λαών»	453
2.1. Δραστηριότητες, σε εξέλιξη, οι οποίες αφορούν τον Διάλογο	455
2.2. Οι Νέοι και ο Διάλογος μεταξύ των Πολιτισμών: Το μέλλον τους ανήκει	457
7. ΜΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ UNESCO: Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΤΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΗΘΙΚΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΛΑΩΝ – 2006–2007	458
1. Γενικά	458
2. Ανάλυση της Έκθεσης του Γενικού Διευθυντού της UNESCO σχετικά με τη δράση αυτής για την προώθηση του Διαλόγου μεταξύ των Λαών	459
2.1. Γενικά	459
2.2. Ιστορική Αναδρομή	460
3. Η UNESCO και ο αγώνας ενάντια στην τρομοκρατία	463

4. Επισκόπηση των δραστηριοτήτων της UNESCO σχετικά με τον Πολιτισμικό Διάλογο	466
4.1. Γενικά	466
4.2. Παιδεία	467
4.3. Φυσικές επιστήμες	468
4.4. Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες	470
4.5. Πολιτισμός	472
4.6. Επικοινωνία και Πληροφόρηση	475
5. Συμπληρωματικές Δραστηριότητες	476
6. Προγράμματα και Συστάσεις της UNESCO για την προώθηση του Διαπολι- τισμικού Διαλόγου	479
6.1. Παιδεία	480
6.2. Θετικές και Φυσικές Επιστήμες	481
6.3. Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες	481
6.4. Πολιτισμός	482
6.5. Επικοινωνία και ενημέρωση	483
7. Άλλες δραστηριότητες της UNESCO για την εδραίωση του Διαπολιτισμικού Διαλόγου	483
8. Συμπεράσματα	483
8. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ UNESCO ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	485
1. Η Ανακήρυξη των αριστουργημάτων της προφορικής και της πνευματικής κληρονομιάς της ανθρωπότητας	485
1.1. Γλώσσες σε κίνδυνο	486
2. Μέτρα διάσωσης για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της πνευματικής πολιτισμικής κληρονομιάς	487
2.1. Εθνικά μέτρα διάσωσης	487
2.2. Διεθνή μέτρα διάσωσης	487
2.3. Διεθνής συμπαράσταση	488
2.4. Το Διεθνές Ταμείο της UNESCO για την προώθηση του Πολιτισμού ...	488
2.5. Συνεισφορές	489
3. Τα Διευθυντικά Όργανα της Σύμβασης του 2003	489
3.1. Η Γενική Συνέλευση των Κρατών-Μελών	490
3.2. Η Διακυβερνητική Επιτροπή της διάσωσης της πνευματικής πολι- τισμικής κληρονομιάς	490
4. Πώς να γίνετε μέλος της Σύμβασης	490
5. Οι μηχανισμοί της Σύμβασης	492
6. Θεμελιώδεις έννοιες και επεξηγήσεις αυτών, σχετικά με την πνευματική πολιτισμική κληρονομιά	493
7. Μελλοντικές δράσεις	494
8. Η Σύμβαση του 2003: Ορισμοί	494
9. Η Σύμβαση του 2003: Σύντομο ιστορικό	495

9. UNESCO ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑΣ	498
1. Δράσεις της UNESCO για έναν αγώνα συνεχώς ανανεωμένο	498
2. Προτεραιότητα στο Δικαίωμα στην Παιδεία/Εκπαίδευση	501
3. Ένα Δίκτυο Εδρών UNESCO για την Παιδεία/Εκπαίδευση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα	505
10. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	508
1. Στρογγυλή Τράπεζα, οργανωθείσα από την UNESCO (Τομέας Παιδείας) και τη Γαλλική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO στο Πλαίσιο του Παγκόσμιου Forum της UNESCO – NANTH 17–19 Μαΐου 2004	508
1.1. Η διεξαγωγή της Στρογγυλής Τράπεζας	509
2. Γενικά συμπεράσματα της Στρογγυλής Τράπεζας	514
11. Η UNESCO ΚΑΙ Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ: ΑΠΟ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ	516
1. Γενικά	516
1.1. Οι Προτοπόροι	516
1.2. Η Ειρήνη στο μυαλό των Ανθρώπων	517
1.3. Ο Πολιτισμός για την Ειρήνη	517
1.4. Από την Ουτοπία στον πολιτισμό της Ειρήνης	518
1.5. Ο πολιτισμός ειρήνης είναι ένα έργο μακροπρόθεσμο	524
2. Μια Ατζέντα για την Ειρήνη	524
2.1. Τι γίνεται όμως στην πράξη;	525
2.2. Το Σχέδιο συμφιλίωσης στο Κονγκό	528
2.3. Η Συμφιλίωση στη Σομαλία	529
3. Το Μανιφέστο 2000 για έναν Πολιτισμό Ειρήνης	530
4. Μια πρακτική διαδικασία: Το πρόγραμμα των Συνεργαζομένων Σχολείων της UNESCO και η Εκπαίδευση για την Ειρήνη	533
4.1. Θέματα μελέτης και δραστηριοτήτων των Συνεργαζομένων Σχολείων της UNESCO	535
4.2. Παραδείγματα Προγραμμάτων – «Φάρος» και διεθνών εκστρατειών του Συστήματος των Συνεργαζομένων Σχολείων της UNESCO (ReSeau)	540
12. Η ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ ΣΤΟΝ XXIο ΑΙΩΝΑ: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	552
1. Εισαγωγικά: Ιθαγένεια – Διασαφηνίσεις εννοιών	552
2. Η σύγχρονη ιθαγένεια και το Έθνος - Κράτος	553
2.1. Ορισμός της ιθαγένειας: Η συμβολή του T.H. Marshall	555
2.2. Ιθαγένεια προσαρμοσμένη σε ένα δεδομένο πολιτικό περιβάλλον	557
3. Οι κύριες προκλήσεις που τίθενται στη σύγχρονη ιθαγένεια	559
3.1. Ιθαγένεια και μεταναστευτικά κύματα	560
3.2. Ιθαγένεια και πολιτισμική ποικιλομορφία	561

3.3. Ιθαγένεια και οι σχέσεις των φύλων	561
3.4. Ιθαγένεια, ανισότητες και κοινωνικό-οικονομικοί αποκλεισμοί	562
3.5. Ιθαγένεια και κρίση της δημοκρατικής συμμετοχής	563
4. Προς μία ιθαγένεια πέραν του Έθνους-Κράτους	564
4.1. Η Διεθνική ιθαγένεια και το μετα-εθνικό «ανήκειν»	564
4.2. Η πολυπολιτισμική ιθαγένεια	566
4.3. Η ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης	568
4.4. Προς μια παγκόσμια ιθαγένεια;	572
4.5. Η πολλαπλή ιθαγένεια	573
5. Συμπεράσματα: Προς μία διαφοροποιημένη ιθαγένεια	574
13. UNESCO: ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ	576
1. Γενικά	576
1.1. Μειονοτικές ομάδες	577
2. Η Παιδεία για την ιθαγένεια – Μαθαίνω και ζω τη δημοκρατία: Ένα πρόγραμμα της UNESCO και του Διεθνούς Γραφείου Παιδείας (BIE).	578
2.1. Γενικά	578
2.2. Η αναγκαιότητα ενδυνάμωσης της Παιδείας για την ιθαγένεια ανά τον κόσμο: το πλαίσιο της έρευνας	580
2.3. Από τι αποτελείται αυτό το Πρόγραμμα;	581
2.4. Η υλοποίηση του προγράμματος	581
2.5. Οι αρχικές φάσεις της έρευνας και τα αρχικά αποτελέσματα	582
2.6. Η ανάλυση των αρχικών αποτελεσμάτων	583
2.7. Προοπτικές	592
2.8. Η φιλοσοφική προσέγγιση του προγράμματος	593
3. Τι είναι πολίτης; Σημεία αναφοράς για τον ορισμό της έννοιας	593
4. Τι είναι η Παιδεία για την ιθαγένεια;	595
4.1. Οι τέσσερις κύριες διαστάσεις του περιεχομένου της Παιδείας για την ιθαγένεια	596
4.2. Τα πέντε κύρια κριτήρια για την προσέγγιση της Παιδείας για την ιθαγένεια	597
4.3. Ενταξιακές προσεγγίσεις	599
4.4. Η πολιτισμική κατανόηση	599
4.5. Η οργάνωση των «μηνυμάτων»	600

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

1. ΟΡΙΣΜΟΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ – ΟΙ ΕΞΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ	603
1. Πολιτισμός	603
2. Προσπολιτισμός	605
3. Αξίες	605
4. Κώδικας	606
5. Ταυτότητα	607

6. Πολυπολιτισμικότητα	608
7. Διαπολιτισμός	608
8. Οι έξι προσεγγίσεις των πολιτισμών	608
2. ΟΙ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ	610
1. Ανάλυση των παραδοσιακών πολιτισμών και του σύγχρονου χαρακτήρα αυτών	610
1.1. Ο σύγχρονος χαρακτήρας	611
1.2. Οι παραδοσιακοί πολιτισμοί	612
2. Το μεταναστευτικό σχέδιο, οι διαφορετικές φάσεις της μεταναστευτικής διαδικασίας και η διαδικασία προσαρμογής στον πολιτισμό	614
2.1. Το μεταναστευτικό σχέδιο	614
2.2. Η μεταναστευτική διαδικασία	615
2.3. Ο προσπολιτισμός – (L' acculturation)	616
3. Η διαπολιτισμική επικοινωνία	617
3.1. Η απομάκρυνση – αποστασιοποίηση	618
3.2. Η κατανόηση του συστήματος του «Άλλου»	618
3.3. Η διαπραγμάτευση – διαμεσολάβηση	619
3. Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ	621
1. Γενικά	621
1.1. Στοιχεία της διδακτικής της «Παιδείας για την Ποικιλομορφία»	621
2. Οι πιθανές συναισθηματικές δυσκολίες των παιδιών των μεταναστών	622
3. Τα πολιτισμικά εμπόδια στην μάθηση	626
3.1. Τα εμπόδια που συνδέονται με τον χειρισμό της γλώσσας	626
3.2. Τα εμπόδια που συνδέονται με τις αναπαραστάσεις	627
3.3. Τα εμπόδια που συνδέονται με την οργάνωση του χρόνου και του χώρου	627
3.4. Τα εμπόδια που συνδέονται με τους ρόλους και τις κοινωνικές θέσεις	628
4. ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ: Η ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ	629
1. Συναισθηματική αντίφαση – Γνωστική Διαταραχή: μερικές προσεγγίσεις για τη διδασκαλία της επίσημης γλώσσας διδασκαλίας του κράτους, σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον	629
1.1. Η γνωστική διαταραχή	631
1.2. Η κοινωνική παράσταση	633
1.3. Οι αντιστάσεις στη μείωση της παραφωνίας.	636
1.4. Η γνωστική οργάνωση ως ένα άλλο εμπόδιο στην αλλαγή	637
2. Οι γνωστικές παραφωνίες ως εμπόδια στην εκμάθηση της γλώσσας διδασκαλίας στο σχολείο	639

2.1. Το κοινωνικό-γλωσσικό πλαίσιο	640
2.2. Ιστορική διαμάχη	640
2.3. Το καρτεσιανό παράδειγμα	641
2.4. Η θέση της γλώσσας και της γραφής	642
2.5. Η πολιτισμική διάσταση του χρόνου	643
2.6. Τα ρήματα ΕΙΜΑΙ και ΕΧΩ	645
2.7. Η συντακτική διάταξη	646
2.8. Οι συμφωνίες στο γένος και τον αριθμό	646
5. ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ – ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ UNESCO ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΣΕ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	648
1. Γενικά	648
2. Τα εκπαιδευτικά μοντέλα	649
3. Στοιχεία των διαπολιτισμικών προγραμμάτων	652
6. ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ(-ΤΡΙΩΝ) ΣΤΟ ΝΑ ΖΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΛΥΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ	653
1. Η προβληματική της πολυπολιτισμικότητας στα σχολεία	653
2. Η ποικιλομορφία των επαγγελματικών μοντέλων των καθηγητών (-τριών) ...	655
7. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	659
1. Ορισμός και εννοιολογικό περιεχόμενο της Διαπολιτισμικής Πολιτικής	659
1.1. Η UNESCO ως βασική πηγή της Διαπολιτισμικής Πολιτικής	660
1.2. Περιεχόμενα της Διαπολιτισμικής Πολιτικής	662
2. Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Διαπολιτισμικός Διάλογος	665
2.1. Η Διαπολιτισμική Πολιτική στις Κοινοτικές Πολιτικές	665
3. Η Διαπολιτισμική Πολιτική στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης	667
3.1. Ιστορικό και επικαιρότητα της Διαπολιτισμικής Πολιτικής - Τα θεμέλια της Διαπολιτισμικής Πολιτικής	667
8. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ	670
1. Γενικά	670
2. Οι διάφορες τάσεις της έρευνας στον τομέα της «Διαπολιτισμικής επικοινωνίας»	671
2.1. Το μοντέλο των πολιτισμών σύμφωνα με τον Edward και Mildred Hall ..	671
2.2. Κοινωνιογλωσσικές προσεγγίσεις	672
2.3. Εθνογραφία της επικοινωνίας	673
2.4. Λειτουργική πραγματικότητα	674
2.5. Οι διαστάσεις του Hojstede	674
2.6. Οι πολιτισμικές διχοτομίες του Trompenaars	676
2.7. Διαθροισκευτικές προσεγγίσεις	677
2.8. Προοπτικές της διαπολιτισμικής έρευνας	677
3. Τι είναι «Διαπολιτισμική επικοινωνία - διαμεσολάβηση»;	678
4. Τι είναι η «Διαπολιτισμική δεξιότητα»;	680

5. Υποδείγματα μαθημάτων που προτείνονται σε διάφορες χώρες, π.χ. Ελβετία – Βέλγιο – Γαλλία, στον τομέα της «Διαπολιτισμικής επικοινωνίας – διαμεσολάβησης»	681
5.1. Συγκέντρωση δεδομένων – μέθοδοι έρευνας	682
5.2. Αποτελέσματα	682
6. Συμπεράσματα	685
9. ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ: ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ – ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ UNESCO ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ	690
1. Γενικά	690
2. Παιδεία και Πολυπολιτισμότητα	691
2.1. Διαπολιτισμική Παιδεία: Ερωτήματα και θεμελιώδεις συσχετισμοί – Έννοιες και περιεχόμενα αυτής	692
2.2. Ο ρόλος και οι στόχοι της Διαπολιτισμικής Παιδείας	698
3. Το παγκόσμιο νομικό πλαίσιο της Διαπολιτισμικής Παιδείας	700
3.1. Παγκόσμια Κανονιστικά «Εργαλεία»	701
3.2. Συμπεράσματα των Διεθνών Διασκέψεων και Συνόδων Κορυφής των Παγκόσμιων Οργανισμών	705
4. Κατευθυντήριες αρχές για μια Διαπολιτισμική Παιδεία	708
4.1. Μέσα εφαρμογής των αρχών	708
10. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	714
1. Γενικά	714
2. Η Πολιτική της «Διαπολιτισμικής κατάρτισης» απέναντι σε νέα καθήκοντα ..	714
2.1. Οι διαδοχικές προκλήσεις της κοινωνίας και του ατόμου	715
2.2. Σχέση της ηθικής και της πολιτικής της κατάρτισης με διαπολιτισμική διάσταση	716
3. Η πολυπλοκότητα της κοινωνίας και η διαπολιτισμική διάσταση της κατάρτισης	718
3.1. Η ατομικήυση	718
11. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ UNESCO	720
1. Διεθνές Συνέδριο – «Μαθαίνω να ζω μαζί με τους άλλους: Ποιά Παιδεία για ποιά Ιθαγένεια»;. Rabat , 10–14 Μαρτίου 2003	720
2. Σύντομη παρουσίαση των τριών θεματικών ενοτήτων	721
3. Συμπεράσματα των «Ομάδων Εργασίας» με θέμα: «Οικοδόμηση του διαλόγου»	727
4. Συστάσεις που υιοθετήθηκαν στις 14 Μαρτίου 2003, στο Rabat κατά τη διάσκεψη «Μαθαίνοντας να Συμβιώνουμε: Τι Είδους Παιδεία για τι Είδους Ιθαγένεια;»	728
5. Τρόποι διδασκαλίας του «Μαθαίνω να ζω μαζί με τους άλλους»: ανάλυση των ειδικών γνώσεων	731

5.1. «Μαθαίνω να ζω μαζί με τους άλλους»: Μια αξία που μεταβιβάζεται από τα εγχειρίδια της Ιστορίας και της Γεωγραφίας	731
α. Η εκπαίδευση της ιθαγένειας	731
β. Εκτίμηση του «ζω μαζί με τους άλλους» που περιέχεται στη διδασκαλία των ανωτέρω εγχειριδίων	732
5.2. Οι αξίες του «Ζω μαζί με τους άλλους» και οι κοινωνικο-γεωγραφικές κλίμακες τους στους καθηγητές και τους μαθητές	733
6. Η νοητική προσέγγιση του κόσμου	736
6.1. Από τον αντιληπτό κόσμο στον παρουσιάσιμο κόσμο	736
6.2. Ανάλυση των παρουσιάσεων του κόσμου	737
12. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ – ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ	740
1. Η ιδεολογία της ταυτότητας	740
2. Η πολιτισμική πλουραλιστική ταυτότητα	742
2.1. Γενικά	742
2.2. Σύνθετες πολιτισμικές ταυτότητες	743
3. Μεταμοντερνικές πολιτισμικές ταυτότητες	744
3.1. Εννοιολογική προσέγγιση	744
4. Η ανάδυση των «Πολιτικών της ταυτοποίησης»	747
5. Συμπεράσματα	750
13. ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ UNESCO ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ	751
1. Βαλκάνια: ένα εύθραυστο μωσαϊκό	751
1.1. Η καταστροφή της πολιτισμικής κληρονομιάς των Βαλκανίων	752
1.2. Η ανάδειξη μιας πολιτισμικής κληρονομιάς με «εθνική ταυτότητα»	753
2. Δράσεις της UNESCO στα Βαλκάνια για τη διάσωση της πολιτισμικής κληρονομιάς και τη συμφιλίωση	754
2.1. Πολιτισμική Κληρονομιά, διάλογος και μεταπολεμική συμφιλίωση	754
2.2. Η Γέφυρα του Μοσάτ: Αναγέννηση ενός εμβλήματος από την UNESCO	754
2.3. Διαπολιτισμική διαμεσολάβηση στα Βαλκάνια	755
2.4. Βασικά στοιχεία της πολιτισμικής πλουραλιστικής ταυτότητας	756
2.5. Εφαρμογή της Διαπολιτισμικής Πολιτικής της UNESCO στα Βαλκάνια	756
3. UNESCO και η παιδεία στην περιοχή των Βαλκανίων	758
3.1. Μια κεντρική εκπαίδευση για την Βοσνία-Ερζεγοβίνη	758
4. Άλλες δραστηριότητες της UNESCO στην περιοχή των Βαλκανίων	759
4.1. Υποστήριξη της UNESCO στη δίκαιη κάλυψη των ΜΜΕ των εκλογών στο Κόσσοβο	759
4.2. Ντοκιμαντέρ που υποστηρίχτηκε από την UNESCO αναφορικά με “trafficking” γυναικών και κοριτσιών	760
5. Δραστηριότητες της UNESCO σε συγκεκριμένες χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης	760
6. Περιφερειακό Φόρουμ της Οχρίδας	764

6.1. Μήνυμα από την Οχρίδα που υιοθετήθηκε από το περιφερειακό Φόρουμ για το διάλογο μεταξύ των πολιτισμών – Ohrid, 29 και 30 Αυγούστου 2003	765
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	769
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	789